

SOCIALIST

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej — Oglasi po ceniku.

Izhaja vsak petek popoldne.

Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.

Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2, pritličje.

Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 20.

Ljubljana, dne 16. maja 1924.

II. leto.

Za rdeči veletok.

Zadnji pojavi, ki se med delavstvom vedno bolj množe, so nam najboljši dokaz, da se je delavstvo v resnici naveličalo dosedanjih bojev med delavstvom samim. Zdravi instinkt, ki je vsakemu delavcu že priložen in ki je v socialistično prepričanem delavcu naravnost kategorična zapoved, da stremlji za združitvijo proletariata, prodira na dan z vso silo in bi vsakdo, ki bi se temu naravnemu pojavu še upiral, delal zločinsko demagogijo nad razredno zavednim proletariatom.

Dovelj torej gnusnih bojev!

Podkupljeni elementi in v zmotah brbljajoči prismojenci so vlačili naš proletariat štiri leta s svojimi frazami po najbolj ostudnem blatu. Razvneli so ga z osebnimi spori, z obrekovanji in opravljanji, z lažmi, ter mu kazali te stvari kot vrhunc modrosti, namesto, da bi širili socialistično prepričanje in razredno zavest, namesto da bi vzgajali proletarske vrste ter jih navdušili za boj proti kapitalistični družbi, proti kapitalističnemu izkoriščanju, za emancipacijo delavskega razreda in za boj proti socialnim krivicam. Vodili so jih v medsebojno klanje, kakor to delajo le spletkarji in intriganti, ki hočejo ali koristiti sebi ali pa prepričati kakršnokoli dobro stvar iz zlobe, podkupljeni ali pa iz neumnosti. Druge opravilne za tako nezmislno škodovanje socialističnega pokreta ni.

Opažamo pa, da se je položaj bistveno izpremenil, kar je znak, da tiči v našem socialističnem pokretu krepka in zdrava sila, ki se pričinja otesati te garjeve politike naivnežev in zlobnežev, ki so pri nas zavedli socialistični pokret malone v propast.

In kdo naj bi ne pozdravil tega pokreta v našem gibanju! Ali moremo trditi, da je tisti socialist pošten in iskren človek, ki bi se še upiral zdravemu spoznanju, da je treba pričeti v proletarskih vrstah z bojem proti kapitalistični družbi, spoznanju, da je tak boj mogoč le, če se proletarske vrste strne-

jo in vodijo svoj boj proti onemu sovražniku, proti kateremu gre pokret in za cilj, ki ga ves pokret ima? Pametni možgani in pošteni socialisti morejo imeti pred očmi le devizo, da je bilo treba nehati s temi zločini in se združiti, ker je socialistični pokret bojna falanga delavskega razreda.

Mi iskreno pozdravljamo ta duševni preokret, ker prihaja iz delavskih vrst, iz vrst socialistov. Ta nastop iskrenih sodrugov in sodružic v proletarskih vrstah postavlja na »sramotni oder« vse one inteligentne in napol inteligentne gobeždače, ki so zastupljali in še zastupljajo delavski pokret s stvarmi, ki spadajo kvečjemu v zakotno žganjarijo, ne pa v delavski pokret.

Naš list ta preokret iskreno pozdravlja in ga hoče po vseh svojih skromnih močeh podpirati ter pomagati v težkem boju za konsolidacijo proletarskih vrst vsem poštenim sodrugom in sodružicam, ki hočejo isto in so že gotovo davno čutili to potrebo.

Zdrav razum in čista načela prodirajo z vso silo na dan v našem delavskem pokretu. Zaraditega bomo v bodoče posvetili vse svoje moči temu stremljenju. Nasprotniki tega pokreta naj delajo, kar hočejo. Bernot in komunisti naj se radujejo nad svojo politiko, naj razbijajo delavske vrste, naj obrekujejo in lažejo, naj vodijo osebne boje, ker drugega ne znajo; vsaj se tudi svinjne valjajo najrajši po blatu. To jim privoščimo! Mi se s temi ljudmi ne bomo več v listu prerekali, kvečjemu bo uredništvo, če bo treba dalo komu krepko — broc.

Misel o rdečem veletoku je izšla iz proletariata. Zdrava misel je to, zato se ji naj priključijo slovenski proletariat, da res poveča rdeči veletok proletariata v državi in s tem veletok socialistične proletarske internacionale.

Reči smemo, da je ta pojav pri nas eden najveselejših zato smo z njim in zanj gremo v boj!

Inozemsko posojilo.

Gospodarsko življenje preživlja občutno krizo. Naravno je, da se vrsti v kapitalističnem družabnem redu kriza za krizo in nujno je, da sledi dobi konjunktura zastoj produkcije, brezposelnost in beda delavskega razreda. Sedanja kriza pojasnjujejo meščanski ekonomisti s pomanjkanjem denarja. Češ, naša industrija bi rabila veliko več gotovine, veliko več razpoložljivega denarja, kot pa ga more dobiti.

Po prevratu je kapitalistični razred jugoslovanski smatral, da je prišel ugoden čas, da eliminira inozemski kapital, nacionalizira industrijska podjetja in prevzame sam izkoriščanje zemlje in delovnih sil. Zato je kapitalistični razred oznanjal, da je naša, to je nacionalizirana industrija še mlada in zahteval je za to industrijo najširšo in najdalekosežnejšo zaščito. S to nacionalizacijo pa je investiral kapitalistični razred dejansko več, kolikor bi mogel in smel, skratka, jugoslovanski kapitalistični razred je prevzel industrijo, katere s svojim lastnim kapitalom kupiti, amortizirati ni mogel.

Dalje pa je kapitalistični razred pozabil: naša industrija je bila kolonialna industrija in s poprevratnimi državnimi mejami je nastala za našo industrijo povsem nova, povsem druga situacija. Ker te činjenice industrialci, ki se mnogokrat v ničemer niso razlikovali od navadnih spekulantov, niso upoštevali, zato marsikako industrijsko

podjetje ni uspevalo in investirani kapital je ostal mrtev, neobrestovan. — Kapitalistični razred Jugoslavije je napravil spekulacijski, ne pa gospodarski načrt. Odtod kriza, ki meče delavski razred na cesto. In nastopila je za našo industrijo nova fazá. Naša industrija je mogla iskati bančnega kredita. Ta kredit pa je vsled velikega povpraševanja v ceni rasel in 20% za posojeni kapital, je danes običaj in pravilo. — V kolikor ni zadržalo industrijskega življenja že samo pomanjkanje gospodarskega načrta, zavira sedaj bančni kredit industriji brez usmiljenja vsako obratovanje. Industrijski kapitalist je prišel v popolno odvisnost finančnega kapitala.

Vzporedno s tem pa se uveljavlja na celi črti dosledna koncentracija kapitala in produkcijskih sredstev.

Ne samo, da je produkcija v mnogih obratih podražena vsled neekonomičnega obratovanja, sedaj draži produkcijo še drag bančni kapital. — Podjetnik pa skuša z nizkimi mezdami vzdržati konkurenčno zmožnost.

Seveda pričakujemo zastoj, da bi naši gospodarski krogi zatrli in prepričali izkoriščanje po finančnem kapitalu. Njim se zdi, da bo znižanje prispevkov za socialno zavarovanje rešilo propadajočo industrijo.

Že precej časa skušajo industrijska zastopstva dobiti v inozemstvu večje

posojilo, torej kapital, ki ga je nacionalizacija pognala ob prevratu preko meje. Najetju inozemskega posojila pa nasprotuje finančni minister. S tem se postavlja finančni minister na stran onih, ki črpajo dobičke iz visokih obresti, ne pa iz industrijskega obratovanja. Tudi delavski razred je zainteresiran na tem, da se omogoči industriji obratovanje. Kajti v kolikor bo inozemsko posojilo oživilo industrijski zastoj, bo v enaki meri prenehala tudi brezposelnost delavskega razreda.

Za inozemsko posojilo se poteguje tudi sedanja vlada. Toda te vlade pri najemanju posojila ne vodijo gospodarski marveč zgolj vojaški razlogi. Ker

se zdi vladnim predstavnikom, da bi imela železnica od Kragujevca preko Kraljevega do Skoplja velik vojaški, strateški pomen, zato se pogajajo v Londonu z bančno skupino, ki bi posodila 2 milijardi dinarjev. S tem denarjem pa bi izgradili gornjo progó.

Torej: oboroževanje ima prednost pred produktivnim življenjem!

Pa vsaj je po istem načelu izdelan tudi državni proračun. Ko bi se milijarde, ki so v proračunu namenjene vojaštvu, armadi, porabile v produktivne svrhe, bi v državi ne bilo bresposelnosti in ne pomanjkanja denarja za industrijsko obratovanje.

Delavci, združimo se!

Jaz nisem politik, vendar sem prišel na raznih sejah in shodih do prepričanja, da tako ne more iti več naprej. Mi se trudimo, da bi složno delali, a še v enem mestu se nam to ne posreči.

Tako tavamo okrog razcepljeni in zaslepljeni, ne vidimo niti koraka naprej, ne vemo, kaj se bo z nami jutri zgodilo, še manj pa, kaj nam prinesejo leta ki prihajajo.

Marsikdo je izgubil že vse veselje do organizacije in stoji danes sam, zapuščen in pozabljen od celega sveta. Ob enem pa tudi sam zabavlja čez organizacijo, čeprav ni več organiziran.

Vse to pa je zelo napačno.

Res je, da organizacije, danes ne delajo, kakor bi morale.

A kako pa bodo, ko ima zlasti pri nas v Jugoslaviji skoro že vsak svojo organizacijo, ki razdirajo, kakor da bi bile zato postavljene?

Kdaj se bo naš delavec zavedel da je več organizacij strup za delavstvo?? In kdaj se bomo zavedli, kam nas je ta strup že spravil.

Ali ne vidite izmозganih, suhih in b'edih obrazov ki hodijo kakor senčje okrog vas in kakor živi dokazi pomanjkanja in bede?

Poglej svoje otroke, na katere si bil ponosen ti in tvoja žena! Ko zjutraj vstaneš in vidiš svojega otroka, se ti v srce zasmili. Ne moreš mu dati tiste hrane, ki mu je potrebna in tiste obleke, ki mu je potrebna, da bi ne bilo sram tebe in tvojega otroka.

Na hlačkah in krilcu se drži krpa krpe in še oprati ni mogoče te obleke!

Tako ne sme iti več naprej. In če bi šlo, nas bodo kleli še otroci, da smo jim dali življenje.

Mislím pa, da bo vsak rekel: Kako se naj tu pomaga?

In če bi mu jaz odgovoril, da bi bilo že pol storjenega, če bi se prepri med nami nehali in bi bili vsi v skupnih organizacijah, mi bo vsak dalje rekel: Kako naj se to zgodi? Jaz mislim, da mora vedeti vsak delavec, da je delavec in da za njega in njegovo družino ni prostora v drugi organizaciji, kakor v delavski. A če to povem, bo pa zopet

vsak vprašal: Katera pa je prava delavska organizacija, kako jo naj spoznam, ko ima vsaka toliko sladkih besed za delavce, posebno ob času volitev? Tu bo težka odločitev, posebno, ker ne bo hotel nobeden odnehati. Ta bo rekel: moja je prava, oni bo rekel moja je prava.

Vsak zaveden delavec naj se spomni na predvojno dobo pa mu ne bo težko spoznati, kako se mora delati v prid delavstvu. Našel se bo tu eden ali drugi, ki bo rekel: Ko smo imeli pa take voditelje!

Kes se je zgodilo marsikaj, kar bi se ne bilo smelo zgoditi.

A mesto, da bi vsi v organizaciji delali in prisilili vse, ki so na vodilnih mestih, da bi prav delali ali pa šli, — smo se razkropili mi na vse strani.

To je bila največja napaka. Radi enega človeka jih je šlo Bog ve koliko, razkropili smo se na vse strani, eni sem, drugi tja, največ pa nikamor.

Tako stojimo danes brez moči, brez opore izpostavljeni divjanju ljudi, ki mislijo, da so Bog delavstva v resnici pa so pravi bič delavstva.

Kaj nam je storiti? Mislim, da ne bo pomisljal nobeden, temveč bo s takimi voditelji pošteno obračunal. Ven s takimi ljudmi, pa naj si bodo to tudi mogočnejši kakor C. B. in A. L.

Že danes mislim, da se sramujejo vsi pošteni sodrug, da so se dali voditi od ljudi, ki razbijajo v svojo zabavo našo slovo, liberalcem in klerikalcem in vsemu kapitalizmu v veselje.

Teško je čuti poštenemu sodrugu, da so skleпали na sejah pod vodstvom naših tajnikov, da ne marajo skupnosti z drugimi delavci in da nas hočejo razcepiti. Taki ljudje si upajo potem še po časopisih in plakatih napadati, za vse to pa jim služi pisalni stroj, kupljen z delavskimi žulji.

Mi hočemo, da ostanemo združeni. Mi smo organizacija, ne posamezne osebe.

S škodljivci delavstva pa pometimo enkrat za vselej! Le tako si bomo zboljšali naš položaj, drugače pa nikdar ne.

A. D.

Francoske volitve.

Francosko notranje ministrstvo je sedaj izdalo uradno statistiko o izidu zborničnih volitev. Po tej statistiki je izid skupščinskih volitev nastopen: monarhistična desnica 20, republikanci desnice 117, levi centum (republikanci in demokratična levica) 127, radikali in socialistični radikali 139, socialistični republikanci 35, socialisti 102 in komunisti ter komunistični disidenti 29.

Francoski sodrugi so dosegli velikanski, skoro da nepričakovani uspeh.

Po svetovni vojni je dobil francoski nacionalizem bujnega razmaha in socialistična stranka je vodila proti franco-

skemu imperializmu najhujše boje. Vsaj je ona edina javno nastopila, da dosledna svojim mednarodnim dolžnostim zvesta socialističnim načelom, da je Versailleski mir krivičen in branili, zagovarjali pravice premaganih narodov. Umevno, da je vsled tega ves nacionalistični blok naperil proti socialistični stranki, njenim sodrugom najhujši ogenj. S parolo »proti izdajalcem domovine« je vodila francoska buržoazija boj proti socialističnemu proletariatu.

Francoska socialistična stranka pa je doživela tudi v lastnih vrstah najhujše udarce. Po nacionalističnih geslih za-

vedeni, so se odcepili nekateri od stranke, opustili socialistična načela in se organizirali kot »francoska socialistična stranka«, ki nima seveda prav nobene skupnosti s socializmom.

Drugi razkol v stranki so povzročili komunisti. Po neuspehi generalni stavki leta 1920 so razbili stranko, razbili strokovne in politične organizacije, razbili — pokret.

In, če so kljub temu dobili sedaj socialisti 102 mandata, je to znak, da je socialistično gibanje v Franciji zdravo in znak, da so izvršili francoski sodrugi v zadnjih letih ogromno delo.

Vsaj še ni dolgo temu, ko nam je s. Mertens pripovedoval, da vzdržujejo belgijske zadrudne organizacije francoskim sodrugom v Parizu poseben dnevnik. Pa, ker so gradili francoski sodrugi delo na socialistično idejo, ker so vodili razredni boj, zato so dosegli tak uspeh.

Francoski imperializem pa je doživel polom. Poincaré je upal, da bo uspel pri volitvah vsled svoje imperialistične zunanje politike. Z zasedbo Poirurja, z najrazličnejšimi kazenskimi sankcijami je hotel upropasti Nemčijo, terjajoč reparacije in vojno odškodnino. Imperializem pa ne more zboljšati položaja delavskega razreda. Imperializem v Franciji je pomenjal za delavski razred brezmejno izkoriščanje, neurejene delovne odnose, nezadostno socialno zakonodajo. Vsaj še ni dolgo temu, ko je francoska buržuazija hotela v državi štediti pri stroških za socialno zavarovanje.

Zato je delavski razred, sledeč socialističnim načelom, sledeč socialistični stranki šel v volitvah za zboljšanje socialne zakonodaje, za osemurni delovnik in izvršene volitve so prinesle zmago — delavskemu razredu.

sestanku je s. Felicijan takoj vprašal, če je ta volilni odbor povabil na sestanek tudi našo krajevno organizacijo. Böhm se je kratko odrezal: ne! Ker sta Leskovšek in Böhm tako postopala je jasno, da funkcionarji strokovnih organizacij in člani SSJ ne bodo podpirali kandidatne liste, katero so nam hoteli diktirati Bernot, Leskošek in Böhm. Naši člani so opozarjali navzoče na neizbežne posledice, ki jih bo rodilo cepljenje glasov in bratomorni boj. Toda: Leskošek in Böhm sta se temu opozarjanju smejala! Še več! Zaleglo tudi ni ponovno opozorilo z naše strani, da naj dobro premislijo, kaj delajo. Tudi na to opozorilo sta odgovarjala Leskošek in Böhm s ciničnim smehom! Svarilnim besedam, ki so jih govorili ročni delavci, kakor s. Plankar, Vodopivec itd. se je Leskošek, delavski tajnik smejal.

Leskošek in Böhm pa sta mesto treznega prevdarka, izdala letak, ki obdružuje našo stranko, da je ona odklonila skupni nastop. Ti maroderji delavskega pokreta so potem v Napreju objavili kandidatno listo, v katero so v gornjih vrstah zmešali najagilnejše naše sodruge in jih označili z zvezdico, češ, ti so nam odklonili podpis na naši listi in vsled tega je nastal razdor. Na tistem forumu, na katerega se sedaj sklicujejo, ni bil izvzemši s. Plankarja niti eden v prvih vrstah. Naše sodruge so kvečjemu hoteli postaviti za Leskošek-Bernotovo štafazo. Naši sodrugi bi na takšni listi, kakor je bila objavljena in kakor jo še sedaj v obliki letaka okoli širijo, v resnici nikdar in pod nobenim pogojem ne hoteli kandidirati. Naša stranka je torej bila postavljena od strani Bernotovcev pred gotovo dejstvo, da si bo morala

postaviti svojo kandidatno listo, listo »Socialistične stranke Jugoslavije«. Odgovornost za ta pojav pa nosijo, oni, katerim se zdi delavski pokret nekake vrste cirkus. Mi pa vzamemo političen boj delavskega razreda resno, nikakor pa ne tako, kakor delajo ti otroci, po Bernotovem navodilu. Vsled tega si bomo sestavili svojo listo. Poročilo s. Felicijana so navzoči navdušeno odobrvali. K stvari so še govorili s. Plankar, Vodopivec, Holcinger in Janežič. O pomenu občinskih volitev vobče je govoril s. Petejan iz Maribora. V njegovem trideset uri trajajočem govoru se je dotaknil naših krajevnih razmer samo v toliko, da je odobral taktični nastop celjskih sodrugov. Borba, ki jo peljejo sedaj celjski sodrugi je borba h konsolidaciji celokupnega socialističnega pokreta cele države, osobito pa Slovenije. Njegov govor je izval burno odobravanje. Nato je sodrug Koren predlagal odobro odbora izbrane in predlagane kandidate članstvu v odobrenje. Listo so navzoči odobrili. Sodrugi Plankar pa je še predlagal naj širša komisija, izvoljena iz članstva, listo natančno preuči in uvrsti zaporedne kandidate. Predlog sprejet.

Končno se je oglašil k besedi sodr. Lebič, predsednik Unije stavbinskih delavcev v Celju, kateri je izjavil, da on ne želi bratomornega dela, ter, da ne bo delal proti našim kandidatom. Konečno je tudi odkritosrčno priznal, da so Bernotovci sklenili razcepiti delavstvo pri občinskih volitvah v Celju in okolici Celje. Nato se je vršila obširna debata, katera je s. Lebiča strašansko presenetila.

Nasilje.

Celje. Razpis občinskih volitev je napravil v naši občini živahno politično življenje. Klerikalci so se precej časa medseboj kregali zaradi kandidatne liste. Ta njihov kreg pa je bil samo navidezen. Demokrati so se združili z narodnimi socialisti in samostojneži. To, kar spada skupaj, mora itak prejkoslej priti. Zdi se nam, da so od vseh teh strank postali najnesramnejši takozvani Nemci. Mi čisto gotovo nismo nacionalisti in se tudi za nacionalistična stremjenja ne brigamo. Naše stališče do narodnih manjšin je menda vsem docela znano. Postopanje nekaterih gospodov takozvane »Wirtschaftspartei« pa nam vsiljuje sum terorizma nad sužnji, ki so pri nemških kapitalistih v službah. Tako postopanje si enkrat za vselej naj-estrajše prepovedujemo. Če že gospod Petschueh na vsak način hoče imeti nemško kandidatno listo, si jo naj sestavi iz Nemcev. Zdi se nam, da so

»reinrassige« Nemci proti sestavljanju takšne liste ker jim podpise za listo odklanjajo. Vsled tega je dobil g. Pečuh prost vstop ob vsakem času v Westnovo tovarno ter tam pripravil slovenske delavce za podpis nemške liste. Znan nam je en slučaj g. Pečuha, kateri živi v pretežni večini od delavskih grošev, ki mu jih nosijo v njegovo trgovino, da se je izrazil: Nieder mit den Sozialisten! Enemu naših članov je o priliki, ko mu ta ni hotel podpisati liste zagrozil: saj si pri Nemcu v službi. Gospod Pečuh! Časi stare Avstrije so minuli za vselej! V Nemški Avstriji in tudi pri nas. Mi se še dobro spominjamo terorizma, ki ste ga izvajali proti delavstvu pri predvojni volitvah. Zapomnite si, da se je kolo sreče med tem časom zavrtilo za en korak naprej. Če tega ne boste zamogli razumeti zlepa, pa vam bomo na drug način dokazali.

Pripravite se za Vsedelavski zlet!

te! Stari cigan je nevoljen zamrmral in počasi ustavljal konja. Poznal je glas, saj ga je spremljal vse življenje in zato se mu je mudilo. Ciganki sta stopili bliže k njemu, nikdo pa se ni ozrl nazaj.

»Kam greste?« je bolj zavpil kakor nagovoril mlad orožnik. Ženski sta prezirljivo poškilli s svojimi očmi, stari cigan pa je snel klobuk z glave in prijazno pozdravil.

»Dober dan, gospod! Na Horvaško idemo! Domu, gospod!« —

»Seveda domu! Kje je še Hrvaška! — Kje imate kake dokumente?« Stari je izvlekel iz raztrgane suknje več zamazanih papirjev in jih ponudil orožniku. Ta jih je počasi pregledal, drugega za drugim. Ko je bil gotov, je rekel: »To so sami stari papirji, ki ne veljajo več. Kje imate dovoljenje od našega glavarstva, da se smete peljati po tej poti?« Cigan je skrivil hrbet in z roko pokazal na papirje. »Vse je zapisano tam, gospod!« Orožnik se je zadr. »Tu ni zapisano ničesar! Kaj se lažete? Od našega glavarstva nimate dovoljenja.« Cigan ga je prijazno pogledal. »Mislil sem, da ni treba, ker nas niso prej nikjer ustavili.« Orožnik je vedel, da se laže. Udaril je srdito s puško ob tla in zakričal: »Dobro veste, da se morate javiti pri vsakem glavarstvu, če hočete potovati skoz njeno okrožje!«

»Znam, znam, gospon —!« je jecljal cigan, orožnik pa ga ni poslušal.

»Tako obrnite voz in pojdite, od koder ste prišli!« Cigani so se spogledali.

»Gospon, pustite nas naprej —«

»Ne, takoj obrnite voz in marš nazaj. Tukaj ne boste kradli okrog!« Beseda jih je zabolela v srce in kakor ranjeni od ostre pušice so vsi naglo zaklicali: »Saj ne krademo, saj prosimo.

»Seveda prosite! Eden prosi, drugi pa med tem krade. Saj vas poznamo cigane. Vsi ste enaki! Torej obrnite že vendar!« Orožnik je zavpil, da sta otroka na vozu zajokala in je pes pokazal ostre zobe. Mlada ciganka je stopila pred njega in v prošnji sklenila roke. Orožnik pa jo je sunil v stran, stopil pred konja in ga prijel za uzdo. Otroka sta zagnala divji krik, cigan je ponižno prosil, ciganka pa je škripala z zobmi in iz oči ji je švigalo besno sovraštvo.

Komaj pa je orožnik premaknil konja za korak, je že skočil izza voza pes in začel lajati nad njim. Pripravljali se je, da se vsak hip zakadi vanj. Cigani so ga obupno klicali nazaj, toda on ni slišal ničesar. Orožnik je spustil uzdo, dvignil puško kakor da hoče nameriti.

»Čakaj mrcina pasja! Ali ne veste, da je pasji zapor? Zakaj pa nima nagobčnika?«

Volitve v občino okolica Celje.

Kandidatna lista S. S. J. za občinske volitve v občino okolica Celje.

Odborniki: 1. Hrastnik Valentin, delavec; 2. Plankar Martin, delavec; 3. Šmerc Ivan, delavec; 4. Vodopivec Jakob, mizar; 5. Janežič Emanuel, delavec; 6. Ferdič Ignac, železničar; 7. Šmerc Anton, delavec; 8. Filipič Lovro, sluga; 9. Arnšek Franc, čevljar; 10. Novak Ivan, delavec; 11. Holcinger Anton, delavec; 12. Freitag Vincenc, delavec; 13. Jan Karl, mizar; 14. Borštner Josip, vodovodni paz.; 15. Žumer Eduard, mizar; 16. Rebov Anton, delavec; 17. Kač Franc, delavec; 18. Palir Ivan, železničar; 19. Dokler Josip, delavec; 20. Majcen Franc, delavec; 21. Heisinger Martin, delavec; 22. Mlakar Franc, železničar; 23. Goručan Josip, delavec; 24. Keblič August, delavec; 25. Kolenc Gustav, delavec; 26. Ribič Ivan, branjar; 27. Ograjšek Baltezar, delavec; 28. Mlakar Ivan, delavec; 29. Remšak Ivan, delavec; 30. Paučnik Franc, delavec; 31. Skočir Andrej, čevljar; 32. Aškerc Jožef, ključavničar; 33. Gorjanc Josip, železničar.

Namestniki: 1. Rebernak Juri, delavec; 2. Kač Ludvik, delavec; 3. Kavčič Ludvik, delavec; 4. Polajžer Rok, delavec; 5. Leban Franc, delavec; 6. Fajš Matevž, delavec; 7. Kocijan Josip, delavec; 8. Pongrac Matija, delavec; 9. Plevčak Franc, čevljar; 10. Divjak Ivan, delavec; 11. Žlahta Karl, delavec; 12. Mali Juri, delavec; 13. Čonček Anton, delavec; 14. Janežič Jožef, železničar; 15. Janežič Julij, delavec; 16. Založnik Leopold, delavec; 17. Dolinar Pongrac, kramar; 18. Aplenc Jakob, delavec; 19. Vizjak Franc, delavec; 20. Ratelj Ludvik, delavec; 21. Golob Ivan, čevljar; 22. Stoleker Karl, skl. del. 23. Lastnak Alojz, delavec; 24. Ramšak Maks, delavec; 25. Lorgar Ciril, železničar; 26. Kos Josip, železničar; 27. Leskovšek Karl, delavec; 28. Binter Alojz, delavec; 29. Pahič Ivan, delavec; 30. Romih Ivan, delavec; 31. Kovačič Adolf, čevljar; 32. Passero Bogomir, delavec; 33. Zupanc Alojz, posestnik.

Naša skrinjica je druga.

Prvi obračun.

V nedeljo, dne 11. maja se je vršil prvi volilni sestanek članstva krajevne organizacije SSJ v Celju. Dvorana pri »Zelenem travniku« je bila nabito polna.

Sodrugi Koren je uvodoma poročal o pomenu sestanka in stvarno pojasnil položaj, ki je nastal vsled taktike, ki jo je Bernot diktiral nekaterim sodrugom. Z ogorčenjem so vzeli navzoči poročilo na znanje.

Brez olepšavanja, kratko in jasno je

razložil nato sodrug Felicijan postopanje Bernota in njegove klike. S. Felicijan je poročal: Od vsega početka je bil Bernotov namen, da napravi razkol med delavskimi trpini. Da pa bi se otresli takega očitka, je sklical Leskovšek za pondeljek, 5. maja pod firmo volilnega odbora krajevne organizacije SSJ in strokovno organiziranih članov nekak sestanek, ki naj bi sklepal o predstojeh občinskih volitvah, ter o sestavljanju kandidatne liste. Na tem

gel nek strah na vso družbo, so vsi umolknil. Se otroka na vozu, prej tako vesela in brezskrbna sta utihnila in mirno sedela na svojih mestih. Cigan se je ozrl in njegov pogled se je srečal z zadaj idočima.

»Gremo! — He — dujo!«

Zamahnil je z bičem in voz se je začel počasi premikati dalje. Mlada ciganka je poklicala psa, ki je dosedaj hodil sam svojo pot za vozom, včasih v veliki razdalji, zatopljen v svoje misli.

»Azor!« Pes je nekoliko zamahnil z repom in veselo skimal z glavo. Njuni pogledi so se srečali in oči so se zasvetile. Tako so šli, vsi tesno ob vozu in sklonjenih glav. Le cigan je včasih pogledal naprej, do one velike hiše in v njegovih očeh je bila upornost.

Prispeli so do hiše. Nikdo se ni ozrl nanjo, vsi so v tem trenutku gledali na voz in na cesto, ki se je vila pred njimi. Kakor da gredo v strmi breg, so dihali težko in ženskama je včasih zastala sapa. Otroka sta srepo gledala okrog sebe. Ni bil boječ njun pogled, zavist in sovraštvo je sijalo iz oči. Cigan je zamahnil z bičem in prijel ročico, kakor da hoče pospešiti počasno vožnjo.

Tako so šli mimo hiše. Ko so prišli do druge, je pridrvel na cesto kup vaških otrok in takoj nato zopet zbežal nazaj, ko je zagledal črne popotnike.

»Cigani! Cigani!« Še ni izzvenel njih krik, ko so zaslišali za seboj klic: »Stoj!

Golgota.

Cigani.

Počasi se je premikal voz po bregu navzgor. Majhen mršav konj je težko soped in molil penasti jezik iz ust. Stari cigan je šel ob strani tik voza in včasih počil z bičem. Toda konj se ni zmenil za to, ampak je vlekel, kakor je mogel. Na vozu je sedelo dvoje umazanih otrok in veselo kričalo, igraje se z vajeti, ki so bile privezane na ročico. Včasih se je kateri preukencil nazaj in se valjal po raztrganih odevah. Zadaj za vozom sta stopali mati in hči. Nagubančeni stari obraz matere se nikakor ni ujema z mladim, temnorjavim licem njene hčerke. Bila je gologlava. Črni lasje, svetlikajoči se v solnčnih žarkih, so ji padali preko ramen in se pomešavali z rjavo poltjo njenega vratu in ramen. Stopali so molče, včasih je kateri pohitel k vozu in pomagal utrujenemu konju. Ko so prišli na vrh, se je voz ustavil in konj je kašljaje lovil sapo. Cigani so se ozrli naprej proti hišam. Njih pogled je bil nezaupljiv in plah. Stari cigan je nepremično gledal veliko belo hišo, ki se je dvigala iznad nizkih kmečkih hramov. Nekdo je stal na pragu in držal roko ob čelu, da zakrije svoj pogled pred solncem.

Cigan se je zganil. Človek na stopnicah je zginil v hišo. Kakor da je le-

Politični pregled.

Zločin ali neumnost.

Vladna kriza v Jugoslaviji je najlepší povod, da se meščanske stranke med seboj kregajo in zmerjajo kakor srake, ki ne vidijo nobene druge naloge kot politične stranke, kakor to, kako bi druga drugo okradle na slovesu in se prerile k vladnemu koritu. Boj, ki se vrši že nekaj mesecev, je karakterističen za našo buržuazijo.

Ta trapasta buržuazija namreč, ki govori o konsolidaciji države, o centralizmu na eni in o avtonomizmu, federalizmu in podobnih stvarih na drugi strani, ne razpravlja mnogo o tem, kako bi se obnesla taka ali drugačna upravna oblika države, marveč naslanja svoje trditve skoro zgolj na plemensko ali pa če hočete na narodno hujskanje v državi. Ni jih psokv, ki bi jih te stranke bile porabile v ta namen, da razvnamejo sovražnosti med plemeni v državi. In ni je izjeme tukaj! To, kar delajo klerikalci, to delajo tudi demokrati in radikali in za njimi vsi drugi pritepenci.

Te nezdrave razmere je ustvarila jugoslovanska buržuazija, te razmere goji in pospešuje ta brezvestna in za vsak problem nezmožna buržuazija, ki si domišljuje, da je politično zrela, da hoče nekaj velikega ustvariti, pa se pri tem poslužuje sredstev, ki vodijo v kaos, ki pospešujejo celo v zdravem mišljenju anarhijo. Politika glupih instinktov je to, ki naroda ne more dvigniti ne politično, ne gospodarsko niti ne intelektualno.

V tem dejstvu vidimo zločin. Namesto kulturnega dela, namesto da bi razpravljali o problemih, ki pospešijo napredek in razvoj, se prepira buržuazija rajši o tem, kdo nosi opanke in kdo raztrgane čevlje, kdo piše latinico in kdo cirilico in kdo pehari drugega. Ta prepis se vrši med buržuazijo, a je vendar zločin, ker inficira obenem široke plasti naroda.

Kriza. Temperatura je nespremenjena, vedno pa še precej nad normalo. Bolnemu parlamentu dajejo mrzle ovitke z raznimi intrigami, lažmi in obrekovanji. Po dolgem proučevanju, še daljšem preudarjanju je poveril drugi ustavni faktor (kralj) Markota Trifkovića s sestavo koncentracijske vlade. Pogoji, ki jih je stavil Trifković demokratom in klerikalcem za vstop v vlado, pa so bili »pretežki«. Zahteval je, da se odrečejo zlemu duhu in Radičevemu napuhu in pristanejo na izvedbo Vidovdanske ustave. Protipredlog opozicije pa je bil: Samostojni demokrati in radikali se morajo zavezati, da bodo posadili vse one, ki so goljufali, kradli in uganjali korupcijo in sicer od zadnjega podvornika pa gori do magari samega ministrskega predsednika v luknjo. Tak

protipredlog seveda ni izvedljiv. Vsaj bi bilo skoro treba, da se pozapre ves državnoohranjujoči in državo vzdržujoči element. Marko Trifković je zato vrnil kralju mandat, kralj pa je pričel s kraja posvetovanja, zaslišavanja, s to izpremembo, da zaslišane tudi pogosti. Kriza pa traja, traja...

Koncentracija. Meščanske stranke so sedaj v času koncentracije. Pogruntali so to idejo, da bi pravzaprav lahko vsi sedeli na vladi in takrat bi bilo za nje in državo še najboljšje. Samouprava, oficijelno glasilo radikalov pa je vendar dognala, da bi po storjenih in izvršeni koncentraciji štela parlamentarna opozicija samo dva socialistična poslance. Kakor je stvar navidežno smešna in neresna, se ti kaže v tem vendar bridka resnica: buržuaziji je uspelo, da danes v parlamentu sama gospodari, delavski razred pa ob volitvah ni bil edin in zato v parlamentu nima vpliva. Naj rdeč veletok združi delavski razred, da bo močan, jak in silen v boju proti jugoslovanski buržuaziji.

Kraljevo potovanje v Pariz. Romunski kraj in kraljica sta še pravočasno potovala na Francosko. Naši diplomati pa so ugodno priliko zamudili. Ninčie je sicer dogovoril s francosko vlado ceremonijel za potovanje kralja Aleksandra in v ceremonijelu je bila baje posebna točka: Čestitke k uspeli Poincaréjevi zmagi. Ta ceremonijel je bil račun brez krčmarja in kralj, ki je baje najboljši sposobna moč, da napravi v Srednji Evropi red, je potovanje odložil. Pa tudi Pašić skoro gotovo ne bo romal v Pariz. Izid francoskih volitev je vse presenetil, Pašića in kompanijo povrh tega še osupnil.

Italijanski socialisti so sklenili, da se v znak protesta proti Mussolinijevemu nasilstvu ne bodo udeležili otvoritvene seje italijanskega parlamenta. Posebna komisija, ki so jo sestavili fašisti, je izdelala za italijanski parlament nov poslovnik, ki naj onemogoči parlamentarni opoziciji vsako udejstvovanje. Socialisti bodo v prihodnjih sejah parlamenta proti takemu poslovniku vodili najostrejši boj.

Položaj v Nemčiji se po volitvah v državni zbor ni bistveno izpremenil. Bodoči kancler utegne postati ali predsednik centra, sedanji kancler dr. Marks ali pa nacionalec dr. Hergl ali admiral Tirpitz. Po sestavi nemškega parlamenta sklepati pa so vse te kombinacije dvomljive, ker Nemčija ne bo mogla dolgo biti dosedanega boja proti plačilu reparacijskih obveznosti. Nacionalni petelini pa bodo skušali ta boj nadaljevati. Položaj v Nemčiji je torej po volitvah bolj zapleten kakor je bil, tako da bi skoraj lahko trdili, da nemški parlamentarizem že napol odpoveduje.

Mlada ciganka je stopila bliže, da bi potegnila psa nazaj.

»Pustite!« je zakričal orožnik in nameril puško na divje lajajočega psa. Cigani so zavpili.

»Ne gospon, ne! — Pustite ga, saj ne bo storil ničesar!« Stari cigan je izvlekel iz koša nagobčnik in ga kazal orožniku. »Tako! mu ga dam, gospon!« Mlada ciganka je še vedno sklepala roke in prosila: »Pustite, gospon, moj je. Raje gremo nazaj, samo pustite ga!« Siva suknja s trdim ovratnikom je oklenila srce v svojem objemu in zatrla vsako usmiljenost. Orožnik je stal nepremično na svojem mestu in meril, cigani pa so kričali in prosili. Kakor da je veter odnašal s seboj njih prošnje, da se niso ustavile pri orožnikovem ušesu.

Pes je še vedno lajal, včasih se je za trenutek ozrl po svojih. Ko je videl, da orožnik namerja puško, se je divje zagnal proti njemu.

Cigani so zakričali, puška je počila in pes se je zvalil na tla. Premetaval se je nekoliko časa po prašnih tleh, da je škropila kri na vse strani. Gobec je odprl na vso moč in tulil kakor da kliče svojega maščevalca. Še enkrat se je telo streslo, nato nepremično obležalo v cestnem prahu.

Orožnik si ni upal pogledati nikomur v obraz, videl je same sovražne poglede okrog stoječih ljudi, ki so pri-

tekli ob puku puške. Počasi je stopal od voza in noge so se mu opletale. Ni si upal ciganov nagnati nazaj in s krvjo oškropljenimi hlačami se je vrnil v belo hišo.

Mlada ciganka je ves čas klečala ob umirajočem psu in mu božala krvaveče čelo. Ko je globoko izdihnil, je zajokala in vmes mrmrala nekaj, kar je bilo kakor kletev. Ljudje so se spogledovali in si niso upali govoriti.

»Pojdi Šandra!« je rekel cigan in zamahnil z bičem. Mlada ciganka se je v hipu zresnila, s sovražnim pogledom obšinila okrog stoječe ljudi, nato pa prijelja mrtvega psa in ga dvignila do svojih prs.

»Kaj bi tu med temi ljudmi, ki nas sovražijo in prezirajo —«, je zamrmrala in stopila za vozom.

»Pokopala te bom v gozdu pod smreko. Tam je naš dom!« Tako se je pogovarjala z njim in ga stiskala k svojim prsom. Ljudje so se vrnili domov, cigani pa so šli naprej. Voz je škripal, konj je težko vlekel, vsi zopet mirni in vdan v svojo usodo. Za njimi je bila cesta poškopljena s krvjo, ki je enakomerno kapljala iz mrtvega telesa preko zago-relih rok mlade ciganke in zapisovala v sivi prah križev pot njihovega življenja...

(Konec.)

Tedenske vesti.

Narod ga lomi in pozna se mu, da ima še v glavi te Ravniharjeve zajedničarske in — po Jutrovo — tudi pilpogačarske misli. Magistratni koaliciji posveča stalno pažnjo in pozornost. To je seveda tudi njegova pravica in še več — njegova dolžnost. Naj nam pa ljubi Narod ne zameri, če rečemo: s tako pozornostjo podpira le Ravniharjevo »gusto« na županski stol in Lukanov »apetit« na Reisnerjev mandat. Vsaj nas ata Narod razume, četudi govorimo »po Kranjsko«?!

Novi formularji. Poleg izpričevala o cepljenih kozah, domovnice in krstnega lista, zahtevajo državni uradi čisto tudi npravstvena izpričevala. Beograjska policija izdaja sedaj npravstvena izpričevala, ki se približno tako-le glase: N. N. je dobrega ponašanja in ni član nobene teroristične organizacije. Kaj pa, ko bi beograjska policija v npravstvenem izpričevalu tudi navedla, koliko batin je že dobil oni, ki mu izstavijo npravstveno izpričevalo. Potem bi odgovarjalo tako npravstveno izpričevalo v resnici vsem modernim policijskim metodam in balkanskim maniram.

Pred otvoritvijo italijanskega parlamenta. Mussolini se pripravlja na sklicanje parlamenta. Poleg zanesljive, po volilnem redu dosežene večine v parlamentu, hoče Mussolini tudi zanesljiv parlamentarni poslovnik. Zato je določil veliki fašistovski svet posebno petčlansko komisijo, ki je izdelala nov pravnik za parlamentarno poslovanje. Naravno, da je pravilnik tako prikrojen, da omeji možnost udejstvovanja in delovanja opozicijskih poslancev. — Morda bo uvedel Mussolini za opozicijske kar nagobčnike.

Uradniške prevedbe. — Posamezni uradi in šolska oblastva so razdelili državnim nameščencem že prevedbene dekrete. Ti dekreti pa so izdelani s tako natančnostjo in vestnostjo, da so vložili doslej pri državnem svetu doslej že okoli 30.000 pritožb. Po hitrem funkcioniranju državne uprave sodeč, bodo rešili pritožbe o sv. Nikoli, ali pa s formularjem ki se bo prilično tako glasil: V imenu Njegovega Veličanstva kralja — bog ve, kako bo takrat kralju ime — se pritožbi podvornika Mihe Lakote ugodi. Ker je pa Lakota že umrl in so izumrli tudi vsi njegovi svojci, sorodniki in potomci, zapade priznana povišica državnoj kasi. Predano avijatični pošti v letu...

Zlobnost. Narod je zvedel, da so aretirali žendarji magistratnega uradnika Sedeja in ga predati v preiskovalni zapor. Dasi s tem še ni ničesar dokaznega in dasi je do Sedejeve obsodbe še velik korak, vendar se Narod že široko-usti, zabavlja in razsaja. Nam je to dobrodošlo. Bomo pa tudi s svoje strani enako delali o bivših in sedanjih Narodovih pristaših, kadar jih bodo policaji gonili v zapore. Seveda jih ne bodo zapirali zaradi političnega delovanja, marveč zaradi stvari, ki so s »kšef-tom«, profitom, goljufijo in kradnjo v posredni ali neposredni zvezi. V preiskovalnem zaporu je n. pr. sedel Ivan Knez, bil tudi obsojen, toda nato odlikovan in sedaj za predstavnika realne in solidne slovenske trgovine na gospodarski kongres v Skoplje poslan. Kaj ni to malo bolj umazana zadeva? In tudi drugi so zaradi kupčij sedeli po arestih, pa so kljub temu v Narodovih očeh »fejst« ljudje!

Proces proti Čarugi. Pred osiješkim sodiščem se je začela razprava proti razbojniku Čarugi. Preiskovalni sodnik je do dobra preiskal njegove obisti in naštel celo vrsto izvršenih zločinov. Ko bi napravili plebiscit, bi bil Čaruga — tako vsaj on misli — brez dvoma — oproščen.

Razpust nemških in madžarskih kulturnih organizacij. Ker Nemci se gladijo več Pašičeve brade, je razpustil Pašić nemške in sedaj tudi madžarske kulturne organizacije. Odeč je pibijati da je to v prekem nasprotju z državljanskimi svoboščinami, političnimi pravicami. Opozarjamo samo na eno: Slovenci imajo svoje organizacije na Korškem. In gotovo je, da bodo tam Nemci sedaj izvajali načelo: zob za zob! Takrat pa bo ves Izrael nesrečen in vpil po osveti in vojni.

Stanovanjska mizerija v Ljubljani. Minuli teden je bila deložirana v Florijanski ulici rodbina z otroki. Naselila se je na Sv. Jakoba trgu, kjer biva že več dni pod vedrim nebom. To nesrečo rodbine izrabljajo demokrati v svojih listih ter očitajo ljubljanski občini, zakaj ne preskrbi za rodbino stanovanja. K temu pripomnimo, da ta buržujska morala nima nobene grajalne besede za tistega hišnega gospodarja, ki je vrgel rodbino na cesto. Občina je spravila že mnogo rodbin po raznih luknjah, ki so jih hišni posestniki pometali na cesto, ker nima nobene moči proti stanovanjskemu zakonu, ki ga sedaj vzdržujejo tudi demokrati v taki obliki kakršen je, in ko občina dobi primeren brlog za to rodbino, spravi tudi to pod streho. Demokrati so res poštenjaki, ki venomer delajo odgovorne za svoje lumparije druge ljudi in druge stranke. Povejte, gospodje obrekovalci, kateri demokrat je storil za odpravo stanovanjske bede toliko, kakor ljubljanska občina? Okolo sto strank je spravila občina v stanovanja, vseh 800 pa ne more spraviti pod streho, ker ste vi pomagali napraviti sedanji stanovanjski zakon. Hinavska lopovščina!

Mariborski »Bloc national« se že močno krha. Gospodje klerikalci in »naprednjaki« so si v Narodnem domu, prisegli zvestobo ter slovesno podpisali, da ne bodo trpeli nikakih napadov bodisi od ene ali druge strani, marveč da velja med tetko »Stražo« in stričkom »Taborom« sloga in bratstvo. Vse smrdljive kanone je treba naperiti proti Nemcem; beri: proti socialistom. Tega diktata se je nekaj časa res držal striček »Tabor« in tudi tetka »Straža« ni skozi več tednov »Taboru« kalila vode. Toda, kar je umetno ni pristno in tako je tudi s tem razkričanim »blokom«, ki bi naj sicer veljal samo za občinske volitve, ne pa tudi za skupščinske in ev. oblastne.

Človek obrača, bog pa obrne, tako je tudi tukaj. Sicer je v tem slučaju obrnil Pribičević, ki je prav izdatno pljunil našemu bloku v skledo vsled česar morajo naši demokrati, namesto blagoslavljanja, proklinjati. Gospod Pribičević se ne briga mnogo za mariborski nacionalni blok, on dela državno politiko in ta je, da se bodo vršile skupščinske volitve pred občinskimi.

Zato je »Tabor« stopil iz rezerve in je naenkrat naperil svoje kanone na Koroško cesto, kar je klerikalce malo presenetilo. Pa so prišli hitro k sapi in so tudi oni začeli z bombardiranjem na »Tabor«. To pa je botre bloka hudo zbolelo, za to je dobil »Tabor« od višje komande ukaz, katerega je moral za kazen včeraj sam objaviti. Zato pozor gospodje uredniki pri »Taboru«, da se ne boste preveč zaleteli.

Nedopustno postopanje učitelja. Iz Guštanja smo prejeli sledeči dopis: Na dan majske proslave je nastopil prvokrat tudi naraščaj, ki je pokazal, da je v kratkem času lepo napredoval in pokazal pri prvem javnem nastopu lepe uspehe. Nastopivši naraščaj si je ogledal tudi tamošnji učitelj Zega. Ta si je dotične fante dobro ogledal, obenem pa sklenil, da se nad njimi vsled nastopa maščuje. V šoli jih sedaj brez potrebe in razloga pretepeva, zmerja in pravi: Učiti se nimaš časa, pač pa imaš čas za telovadbo! Obenem grozi, da bo z vsakomur tako postopal, kdor bo hodil k naši telovadbi. Učitelj Zega seveda naraščanja naših vrst ne bo preprečil. Vendar pa nimamo prav nobene volje, da bi tako početje trpeli in dopustili. Pozivljamo okrajni šolski svet v Prevaljah in Višji šolski svet v Ljubljani, da brez odloga zadevo preišče, učitelja Zega pa pouči, kaj je njegova dolžnost.

Iz uredništva. Mestni odbor Orjune v Šiški nam je poslal izjavo v kateri izjavlja, da g. Ludvik Kraner ni njen član in Orjuna ni v nobeni zvezi z njegovim pretepanjem po Šiški. Mestni odbor Orjune v Šiški je poslal to izjavo z ozrom na članek v Socialistu z dne 18. aprila 1924. Naš dopisnik ugotavlja, da se je Kraner vsaj izdajal za člana Orjune. —

Naš pokret.

Guštanj. Krajevna organizacija soc. str. Jug. sklicuje za dan 25. t. m. ob 9. uri dopoldan v gostilniških prostorih pri »Miloningu« svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo kontrole. 5. Volitev novega odbora. 6. Razno. Sodrugi in sotrpini zavedajte se važnosti svojih organizacij. Gotovo ve in občuti danes vsak zaveden sodrug, kako ga čimdalje bolj bije bič krutega kapitalizma, kateri ne pozna nikakih mej in nikakega usmiljenja do ubogega izmozganega proletarca, ako vidi pred seboj nebranjeno, in prosto pot po kateri lahko brez ovir koraka, in se mu pri tem ni treba bati, da bi si polomil kako nogo, pohodi in pomečka vse karkoli mu pride pod noge. Zato sodrugi vsi na plan pod prapor rdeč, da združite se z onimi trpini, kateri vas že ob njem čakajo, da jim pomorete do skupne zmagave in do pravice svojega in vaših otrok življenja.

Razširjajte 'Socialista'!

Za volilni sklad so darovali:

Sodrug Spes Franc Din 10.—, sodr. Verbovšek Fani Din 5.—, sodr. Požun Martin 5.—, sodr. Petejan 10.—, proti laži Din 10.—. Skupaj Din 40.—.

U. D. R.

Vaditeljski izpiti. V torek, 20. maja 1924, se bodo polagali vaditeljski izpiti. Vsi, ki mislijo polagati izpit se morajo točno ob 7. uri zvečer zglasiti.

Praktični izpiti se bodo pa polagali v nedeljo 25. maja 1924.

Načelstvo U. D. R.

U. D. R. V nedeljo, dne 18. t. m. pešizlet z vežbami vseh čet edinice Marks U. D. R. na Jeterbenk pri Sv. Katarini. Odhod točno ob 6. uri izpred Šišenske cerkve. Živež vsi s seboj v nahrbtnikih. — Upravni komisar.

Izgubila se je izkaznica št. 37 na ime Karel Kancler. Za isto se je istavil duplikat. — Tajnik.

Izdajatelj:

Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.

Odgovorni urednik:

Jože Golmajer.

Tiska tiskarna Makso Hrovatin.

kavčug pete in kavčug podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so isti trpežni, poceni in ugodni za nositi.

Na mesečne obroke

brez povišanja cen daje moške, ženske in otroške obleke

O. Bernatovič, Ljubljana,
Mestni trg št. 5

Vsedelauski zlet v Ljubljani!

Tvrška

Peter Capuder

Ljubljana, Da'matnova ulica

priporoča za ta izlet:

Celotne kroje kot tudi posamezne dele za U. D. R. — Vse telovadne potrebšline: majce, telovadne hlače, čelje, dalje za moški in ženski naraščaj ter članice potrebne telovadne obleke. — Zahtevajte cenike! Preskrbite si pravočasno! — Poverjeni dobavitelj potrebščin U. D. R.

En gros Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina. **En gros**

Gaspari & Faninger, Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

na Rimski cesti št. 19.

A. Babka
Ljubljana

Kartonažna tovarna in knjigovoznica

Trgovina slik na Aleksandrovi cesti 7.

Okvirji za slike na Kongresnem trgu 13

Brzojav!

Ko pridete v Ljubljano in če hočete piti dobro dalmatinsko pravo vino, ne pozabite obiskati gostilno »PRI ŠTEFANU« nasproti hotela »Union«. Tam dobite tudi pristno dalmatinsko olivno olje in morske ribe.

Za obilno udeležbo se priporoča **Burjas in drug.**

Specijalna delavnica za brušenje raznih kovin in jekla. Zavod za poniklanje in bakrenje raznih delov, koles in drugo po najnižjih cenah.

Se priporoča

Vid Aberšek

Ljubljana, Poljanska cesta št. 13

Pleskarska in slikarska

ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje solidno in točno po najnižjih cenah trdka

Petek & Ivan Langof

Društvena ulica št. 43, Moste pri Ljubljani.

Cognac Medicinal,
Liqueur, triple séc,
slivovka, brinjevec,
tropinovec, rum l. t. d.

po najnižjih dnevnih cenah

'ALKO'

veletrgovina žganja, družba z o. z
LJUBLJANA - KOLIZEJ

Ustanovljeno leta 1852.

Teod. KORN

Ljubljana, Poljanska c. 8.

(preje Henrik Korn.)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodov. Naprava strelvodov. Kopališke in klosetne naprave. — Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škatlje) za konserve.

Prva mariborska delavska pekarna

r. z. z o. z. v Mariboru, Tržaška cesta št. 37-38, telefon št. 324. Ustanovljeno leta 1898. — Moderno in higiensko urejena pekarna priporoča svoje okusno in vedno sveže pecivo v polni teži. Pecivo se dostavlja tudi na dom.

Štampilje

iz kovine in gumija izdeluje
graverski zavod

Sitar & Svetek

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 13

Zastonj

ne, pač pa po zelo nizkih cenah dobite vse kuhinjske potrebšline, kakor raznovrstna kloparska, kotlarska, kovnostiskarska, ter ključavničarska dela in druge predmete pri zadrugi

Zahtevajte povsod

'JADRAN'
terpentinovo čistilo za čevlje, ker je najboljše.

Ako čistite čevlje edino le z »Jadrana« kremo, si prihranite mnogo denarja.

Vaši čevlji ne razpokajo, ostanejo mehki in trpežni.

SOLIDNO

in strokovnjaško izvršuje vsa v stavbeno stroko spadajoča zidarska in betonska dela

Danijel Battelino

stavbeno podjetje v Ljubljani VII (Sp. Šiška).

TISKARNA MERKUR

TRG. IND. D. D.

LJUBLJANA

SIMON GREGORČIČEVA UL. 13

TELEFON ŠTEV. 552.

se priporoča

za naročila vseh v njeno stroko spadajočih del.

Lastna knjigovoznica.

Izvršitev točna in solidna!

Kralj & Bolha

Ljubljana

Romenskega ulca št. 7

Najboljša banaška moka, pšenica, oves, kuruza itd. — Plačujemo vreče po najvišji ceni.

Našim rodbinam

priporočamo NAŠO DOMAČO izvrstno Kolinsko cikorijo.

Prva mariborska produktivna zadruga čevljarskih izdelkov

r. z. z o. z. v Mariboru, Oražnova ulica št. 4.

Izdelovalnica moških in ženskih čevljev. Popravila se točno in solidno izvrše

Produktivna zadruga krojačev

r. z. z o. z. v Mariboru, Ruška c. 5.

Ustanovljena leta 1908. — Izdeluje moške in ženske obleke, ter vseh vrst uniform. Najboljša izdelava v lastnih delavnicah. Velika zaloga različnega tu- in inozemskega volnenega blaga. Solidne cene. Točna postrežba.

Jugometalija

r. z. z o. z.

splošna kovinska industrija

Ljubljana, Kolodvorska ul. 18

Telefon št. 729.